บทที่ 2

พฤติกรรมของผู้บริโภค

- ความหมายของอุปสงค์
- กฎของอุปสงค์
- ตารางและเส้นอุปสงค์
- อุปสงค์ตลาด
- ปัจจัยกำหนดอุปสงค์
- การเปลี่ยนแปลงเส้นอุปสงค์
- ความยืดหยุ่นของอุปสงค์

• ความหมายของอุปสงค์

อุปสงค์ (Demand) คือ ปริมาณหรือจำนวนสินค้าและบริการชนิดนั้นๆ ที่ผู้บริโภคมีความต้องการเสนอซื้อ ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์แล้วอุปสงค์จะต้องเป็นอุปสงค์สัมฤทธิผล (Effective Demand) ซึ่งจะต้องประกอบด้วย

(1) มีความต้องการในสินค้าและบริการนั้น (Want)

(2) มีความสามารถและเต็มใจที่จะจ่ายเงินซื้อสินค้าและบริการนั้น (Ability and Willingness to pay)

ชนิดของอุปสงค์ มี 3 ชนิด คือ

1) <u>อุปสงค์ต่อราคา</u> (Price Demand) หมายถึง ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ผู้บริโภคความต้องการเสนอซื้อ ณ ระดับราคาต่างๆ กันของสินค้าและบริการชนิดนั้น ภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

2) <u>อุปสงค์ต่อรายได้</u> (Income Demand) หมายถึง ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ผู้บริโภคความต้องการเสนอซื้อ ณ รายได้ต่างๆ กันของผู้บริโภคภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

3) <u>อุปสงค์ต่อราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง หรืออุปสงค์ไขว้</u> (Cross Demand) หมายถึง ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ผู้บริโภคความต้องการเสนอซื้อ ณ ระดับราคาต่างๆ กันของสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง ภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

• กฎของอุปสงค์ (Law of demand)

ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (ผกผัน) กับระดับราคาของสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ

ราคา (P) $\uparrow$ $\longrightarrow$ ปริมาณเสนอซื้อ (Q) $\downarrow$

เกิดจากสาเหตุ 2 ประการคือ

• ผลทางด้านรายได้ (Income Effect)

ราคา (P) $\uparrow$ $\longrightarrow$ รายได้ที่แท้จริง $\downarrow$ $\longrightarrow$ ปริมาณเสนอซื้อ (Q) $\downarrow$

• ผลทางด้านการทดแทนกัน (Substitution Effect)

ราคา (P) $\uparrow$ แต่ราคาสินค้าอื่นซึ่งใช้ทดแทน**คงที่** $\longrightarrow$ ซื้อสินค้าอื่น $\uparrow$

และ ปริมาณเสนอซื้อ (Q) $\downarrow$

ตารางอุปสงค์และเส้นอุปสงค์

ราคาไก่ย่าง (บาท/ไม้)	ปริมาณซื้อไก่ย่าง (ไม้)
20	3
15	5
10	8
5	12

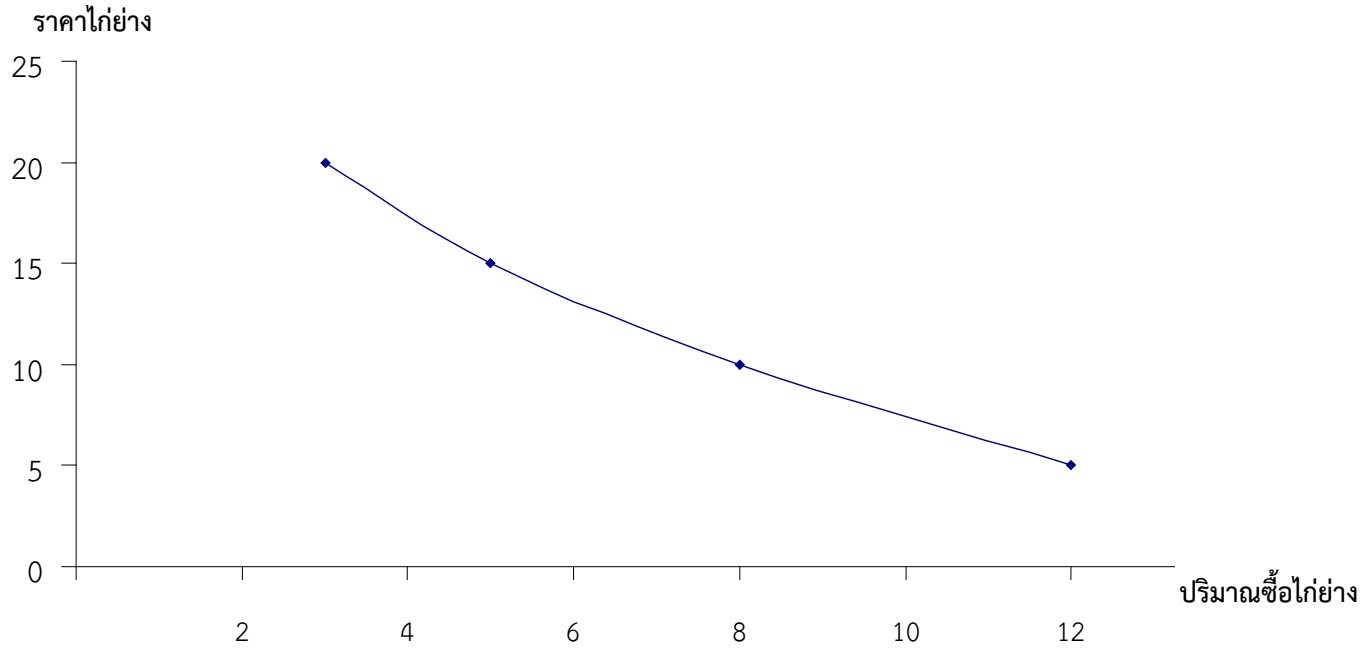

อุปสงค์ตลาด

เมื่อนำปริมาณเสนอซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคทั้งหมดในตลาดมารวมกัน ณ แต่ละระดับราคาของสินค้าและบริการนั้น จะได้<u>อุปสงค์ตลาด</u> ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปริมาณเสนอซื้อสินค้าและบริการนั้นๆ ที่มีอยู่ทั้งหมดในตลาด ณ ระดับราคาต่างๆ

ราคาไก่ย่าง (บาท/ไม้)	ปริมาณซื้อไก่ย่าง (ไม้)		**อุปสงค์ตลาด**
	นายดำ	นายแดง	
20	3	5	**8**
15	5	7	**12**
10	8	10	**18**
5	12	15	**27**

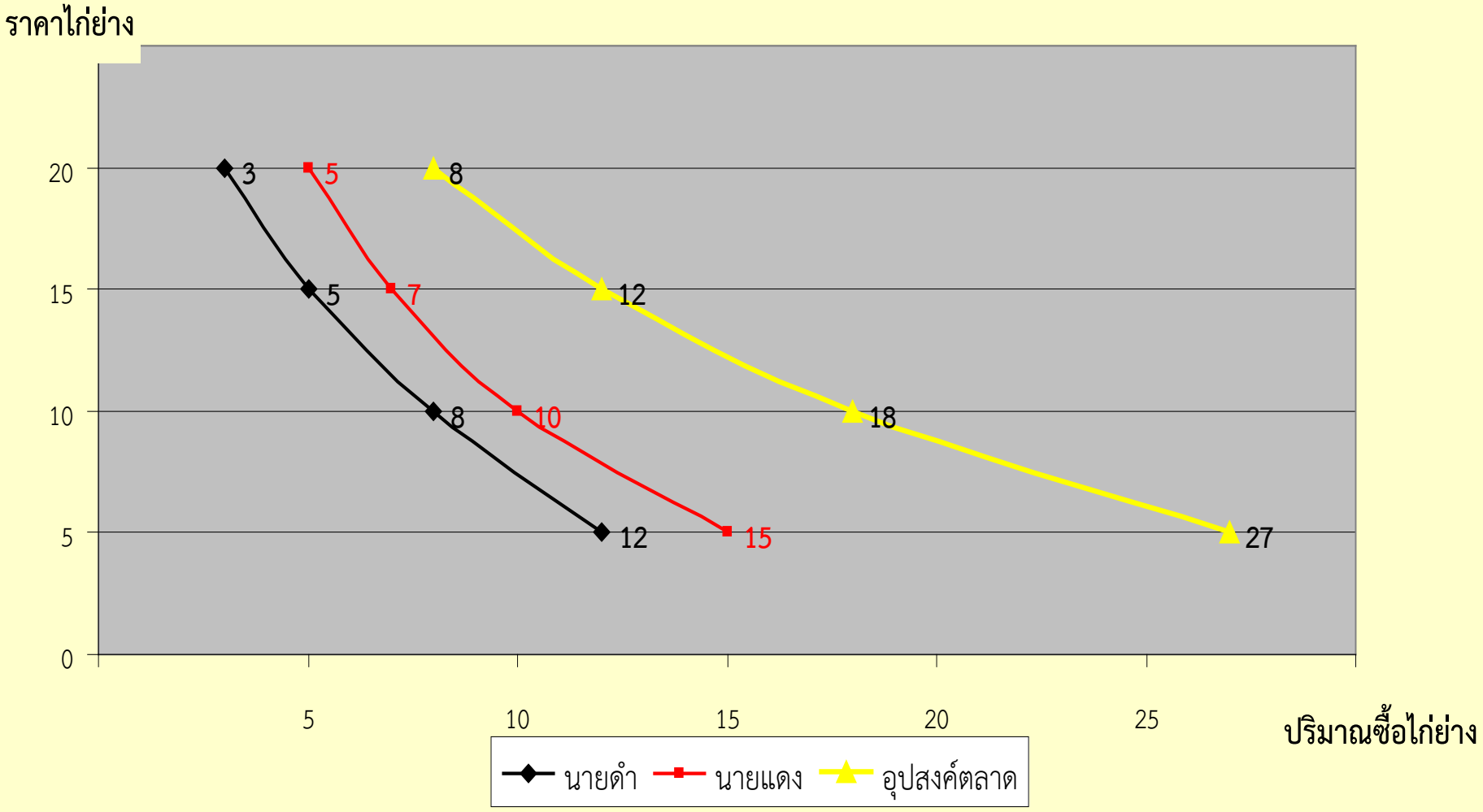
ราคาไก่ย่าง
20
15
10
5
0
3
5
8
12
5
7
10
15
8
12
18
27
5
10
15
20
25
ปริมาณซื้อไก่ย่าง
นายดำ
นายแดง
อุปสงค์ตลาด

• ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์

คือ ปัจจัยใดๆ ก็ตามที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้อของผู้บริโภค ได้แก่

- ราคาสินค้านั้น (-)
- ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง

  สินค้าที่ใช้ทดแทนกัน (Substitution Goods) (+)

  สินค้าที่ใช้ประกอบกัน (Complementary Goods) (-)
- รายได้ของผู้บริโภค

  สินค้าปกติ (Normal Goods) (+)

  สินค้าด้อยคุณภาพ (Inferior Goods) (-)

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ (ต่อ)

- รสนิยมของผู้บริโภค: หากสินค้านั้นอยู่ในสมัยนิยม อุปสงค์ต่อสินค้านั้นจะเพิ่มขึ้น
- จำนวนประชากร: เมื่อจำนวนประชากรเพิ่ม ความต้องการในสินค้าและบริการก็จะเพิ่มขึ้น แต่ประชากรที่เพิ่มขึ้นต้องมีอำนาจซื้อจึงจะก่อให้เกิดอุปสงค์
- การคาดการณ์ของผู้บริโภค: การคาดการณ์ว่าในอนาคตราคาสินค้าจะเพิ่มสูงขึ้นก็จะส่งผลให้ความต้องการสินค้าและบริการในปัจจุบันเพิ่มขึ้นตาม
- ฤดูกาล: เช่น ความต้องการเครื่องปรับอากาศจะเพิ่มสูงขึ้นมากในช่วงฤดูร้อน เป็นต้น

- ฟังก์ชันอุปสงค์

$$Q_X = f\,(P_X, P_Y, Y, T, \ldots)$$

เมื่อ Q_X = ปริมาณความต้องการซื้อสินค้า X

P_X = ราคาสินค้า X → **ตัวกำหนดโดยตรง**

P_Y = ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง (Y)

Y = ระดับรายได้ของผู้บริโภค

T = รสนิยมของผู้บริโภค

กำหนดให้ปริมาณความต้องการซื้อสินค้า X (หรือ Q_X) ขึ้นอยู่กับราคาสินค้า X (หรือ P_X) เพียงอย่างเดียว โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ หรือไม่มีอิทธิพลต่อปริมาณซื้อ สามารถเขียนเป็นฟังก์ชันได้ดังนี้

$$Q_X = f\ (P_X)$$

และสามารถเขียนให้อยู่ในรูปอุปสงค์อย่างง่าย ได้ดังนี้

$$Q_X = a - bP_X$$

เมื่อ a คือจุดตัดบนแกน Q_X และ b คือค่าความชันของเส้นอุปสงค์เมื่อเทียบกับแกน P_X

จากสมการอุปสงค์ $Q_X = a - bP_X$ เมื่อ ระคาเปลี่ยนแปลงไปก็จะทำให้ปริมาณความต้องการซื้อเปลี่ยนแปลงไปด้วยในทิศทางตรงกันข้าม

เช่น $Q_X = 50 - 3P_X$

หากราคาสินค้า X ปรับเพิ่มขึ้นเป็น 5, 10, และ 15 แล้ว ปริมาณซื้อสินค้า X ก็จะมีค่าเท่ากับ 35, 20, และ 5 ตามลำดับ

• การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์

1. การเปลี่ยนแปลงปริมาณเสนอซื้อ (Change in quantity demanded)

คือ การเปลี่ยนแปลงปริมาณเสนอซื้อ เนื่องจากราคาของสินค้าชนิดนั้นเปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ คงที่ โดยจะเป็นการย้ายจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งบนเส้นอุปสงค์เดิม

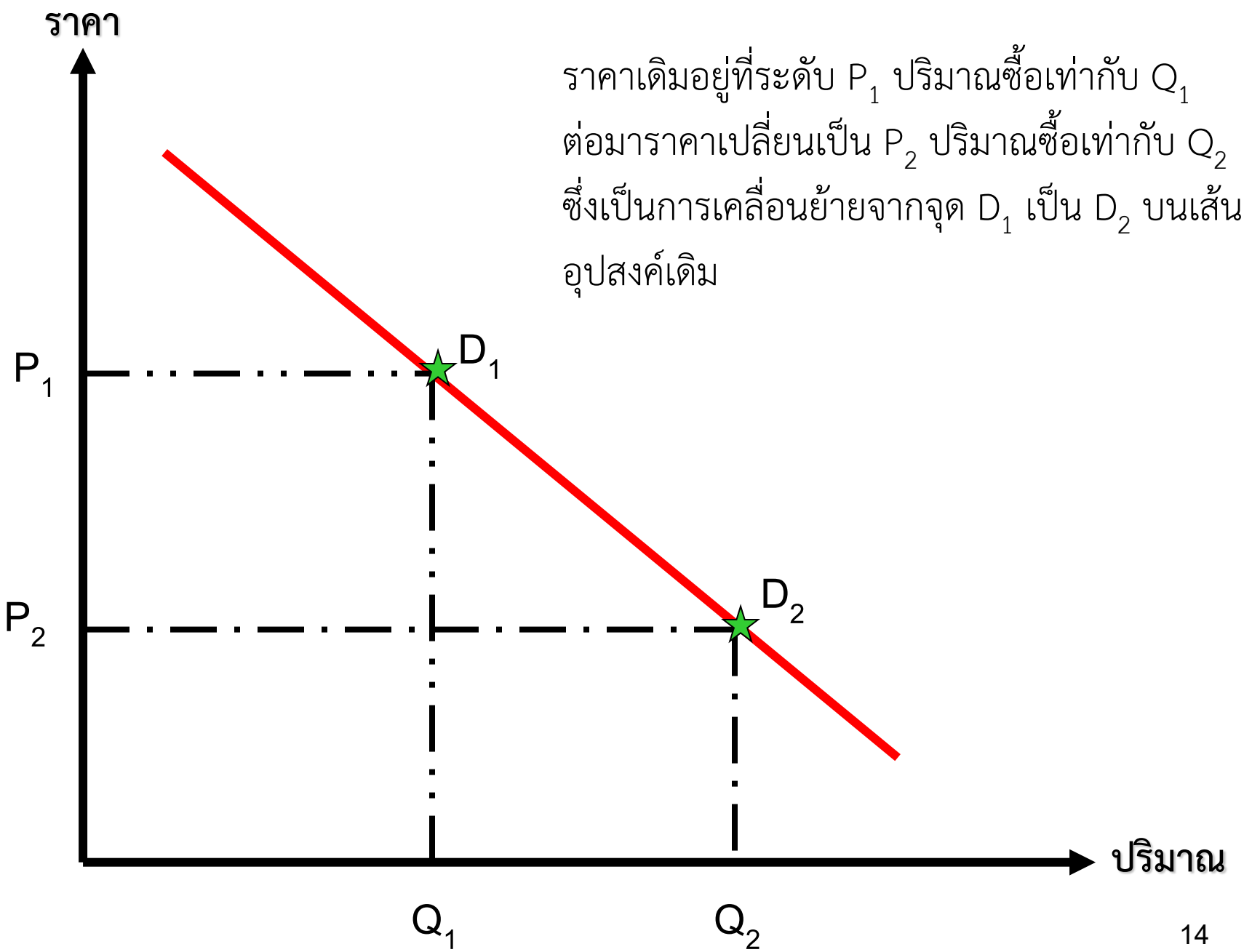

ราคาเดิมอยู่ที่ระดับ P_1 ปริมาณซื้อเท่ากับ Q_1 ต่อมาราคาเปลี่ยนเป็น P_2 ปริมาณซื้อเท่ากับ Q_2 ซึ่งเป็นการเคลื่อนย้ายจากจุด D_1 เป็น D_2 บนเส้นอุปสงค์เดิม

เช่น

กรณีราคาเพิ่มขึ้น

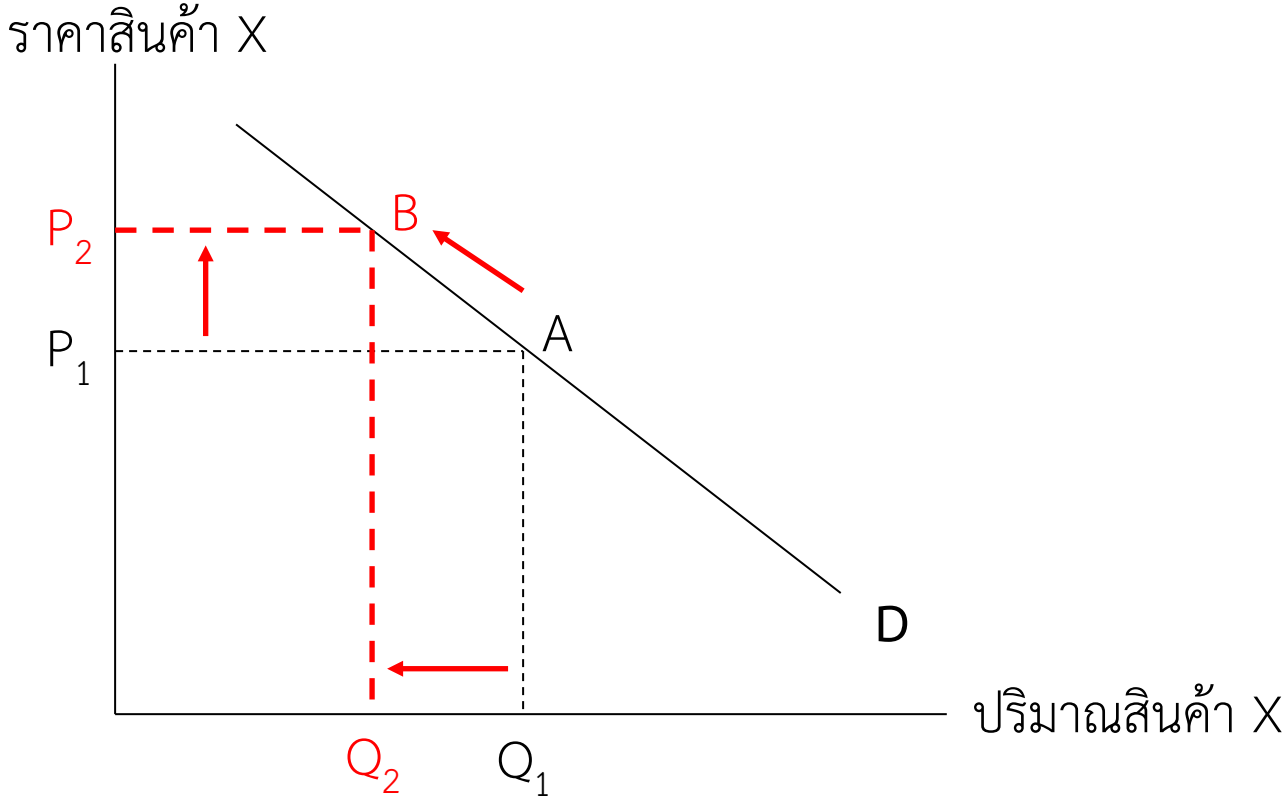

กรณีราคาลดลง

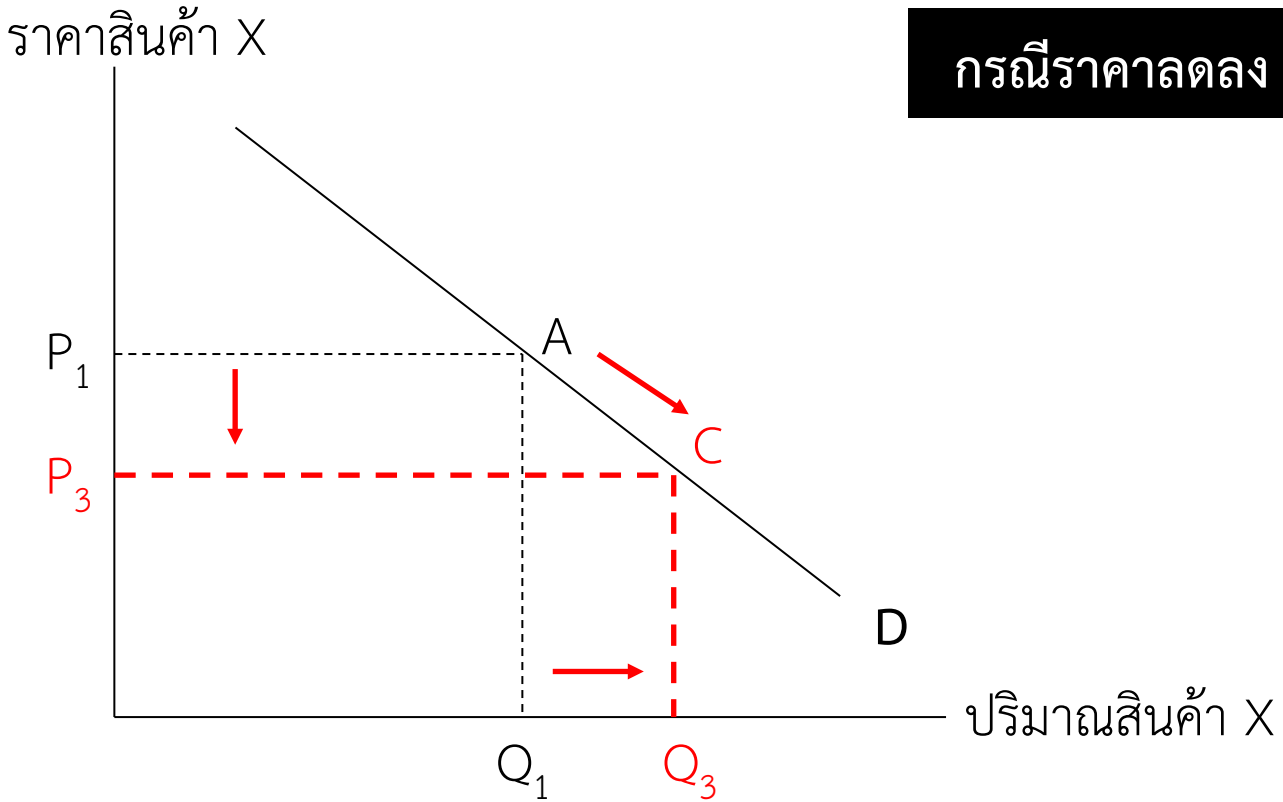

2. การย้ายเส้นอุปสงค์ (Shift in the demand curve)

คือ การที่เส้นอุปสงค์ย้ายไปจากเดิมทั้งเส้น ซึ่งเกิดจากการที่ปัจจัยโดยอ้อมอื่น ๆ ที่<u>ไม่ใช่ราคาของสินค้าชนิดนั้น</u>เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่ราคาสินค้านั้นไม่เปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงนั้น อาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงแล้วแต่กรณี ซึ่งขึ้นกับตัวกำหนดอุปสงค์โดยอ้อม

- ถ้าเพิ่มขึ้น อุปสงค์ Shift ไปทางขวา
- ถ้าลดลง อุปสงค์ Shift ไปทางซ้าย

กรณีอุปสงค์เพิ่มขึ้น

เช่น เกิดจากรายได้ผู้บริโภคเพิ่มขึ้น (หากสินค้านี้เป็นสินค้าปกติ) การเปลี่ยนแปลงรสนิยม จำนวนประชากร เป็นต้น

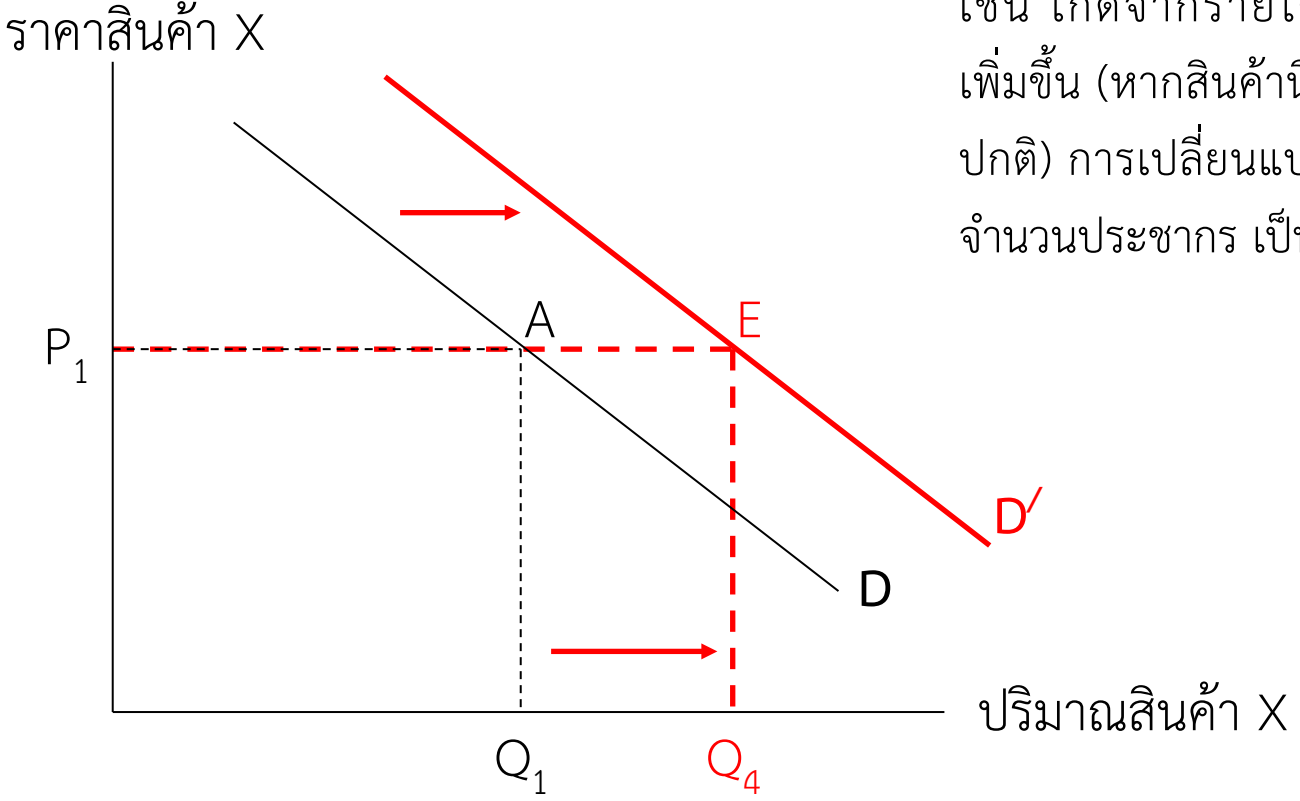

กรณีอุปสงค์ลดลง

เช่น รายได้ผู้บริโภคลดลง
(หากสินค้านี้เป็นสินค้าปกติ)
การเปลี่ยนแปลงรสนิยม
จำนวนประชากร เป็นต้น

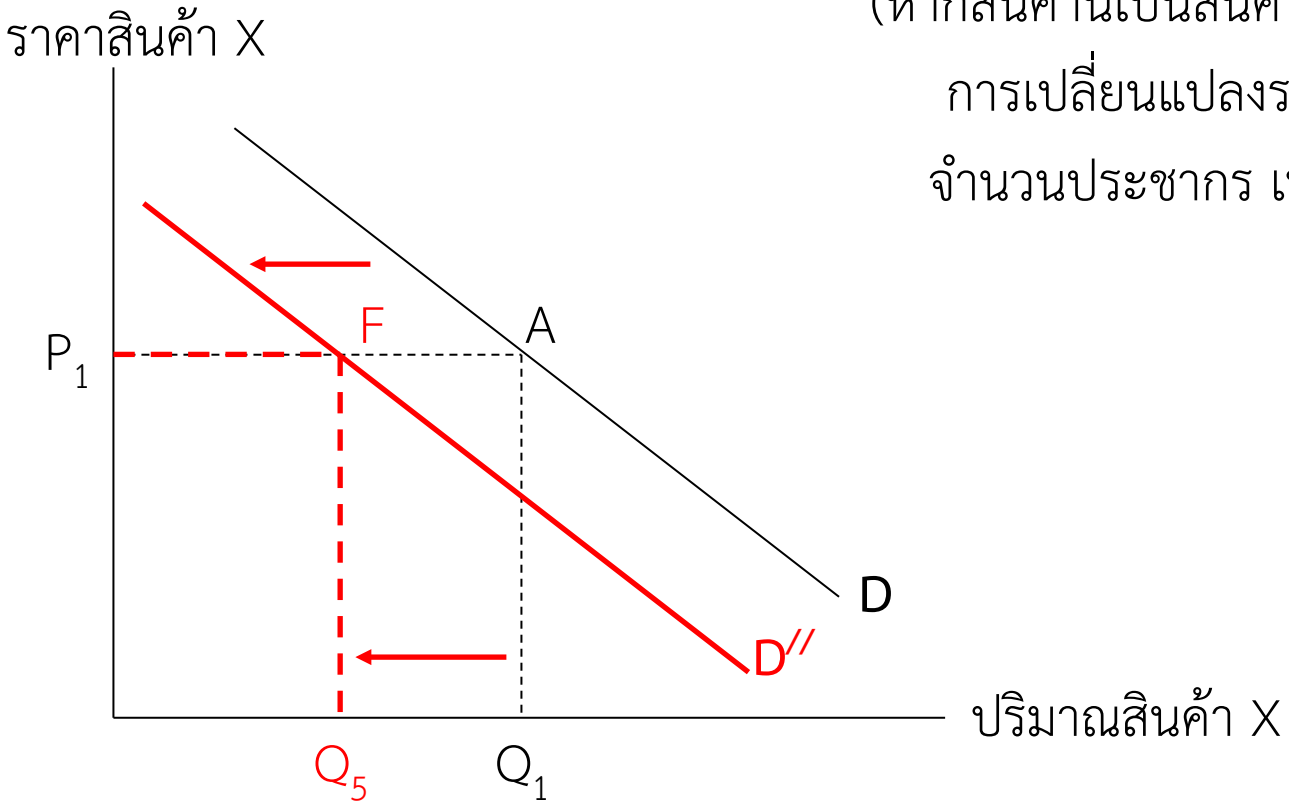

• ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (ELASTICITY OF DEMAND)

หมายถึง ค่าที่ได้จากการวัดเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้าต่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระที่เป็นตัวกำหนดปริมาณเสนอซื้อสินค้านั้น โดยแบ่งออกเป็น

(1) <u>ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา</u> (Price elasticity of demand; E_d)

คือ เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้านั้น

$$E_d = \frac{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้า}}{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า}}$$

ตัวอย่างการคำนวณ

ถ้าสินค้าชนิดหนึ่งมีราคาและปริมาณเสนอซื้อดังตาราง

ราคา (บาท/หน่วย)		ปริมาณเสนอซื้อ (หน่วย)
เดิม	100	2,000
ใหม่	150	1,600

$$E_d = \frac{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้า}}{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า}}$$

$$E_d = \frac{\left(\frac{1{,}600-2{,}000}{2{,}000}\right)\times 100}{\left(\frac{150-100}{100}\right)\times 100} = -0.4$$

-0.4 หมายถึง ถ้าราคาสินค้าเพิ่มขึ้น 1 % จะทำให้ปริมาณเสนอซื้อลดลง 0.4 % และพบว่าสินค้านี้มีความยืดหยุ่นน้อย (เนื่องจาก $|E_d| < 1$)

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ

1) อุปสงค์ที่ไม่มีความยืดหยุ่นเลย (Perfectly Inelastic Demand)

ปริมาณซื้อจะไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าราคาสินค้าจะเปลี่ยนแปลงไปเท่าใด เส้นอุปสงค์จะตั้งฉากกับแกนนอน และมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 0 ตลอดทั้งเส้น ($|E_d| = 0$)

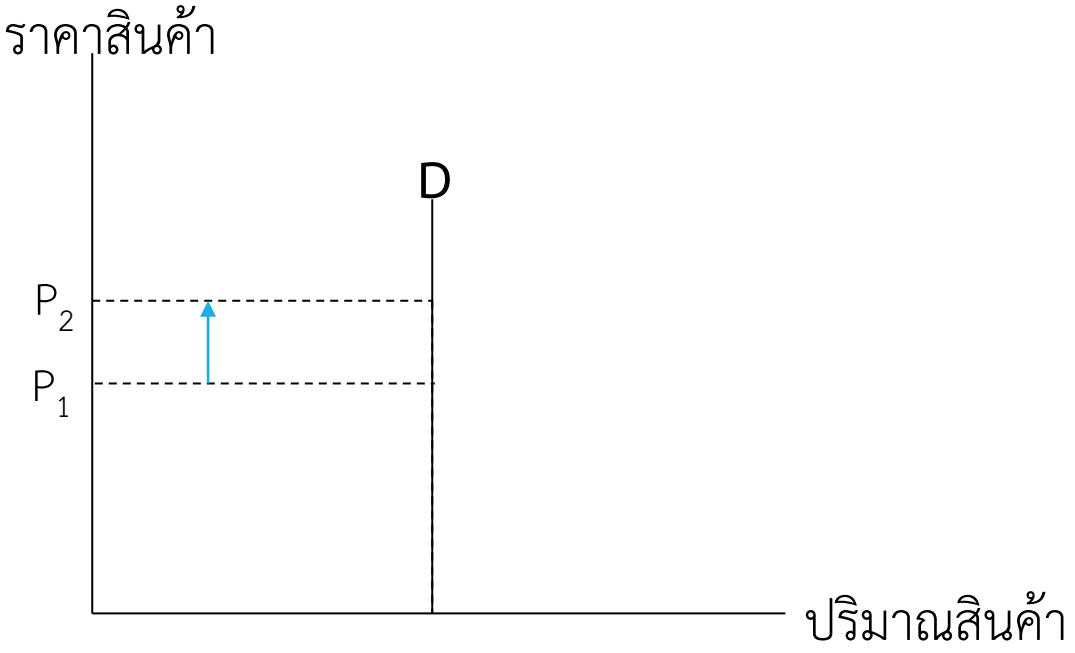

2) อุปสงค์มีความยืดหยุ่นน้อย (Relatively Inelastic Demand)

% การเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อจะน้อยกว่า % การเปลี่ยนแปลงของราคา เส้นอุปสงค์จะค่อนข้างชัน และมีค่าความยืดหยุ่น $0 < |E_d| < 1$ (มากกว่า 0 แต่น้อยกว่า 1)

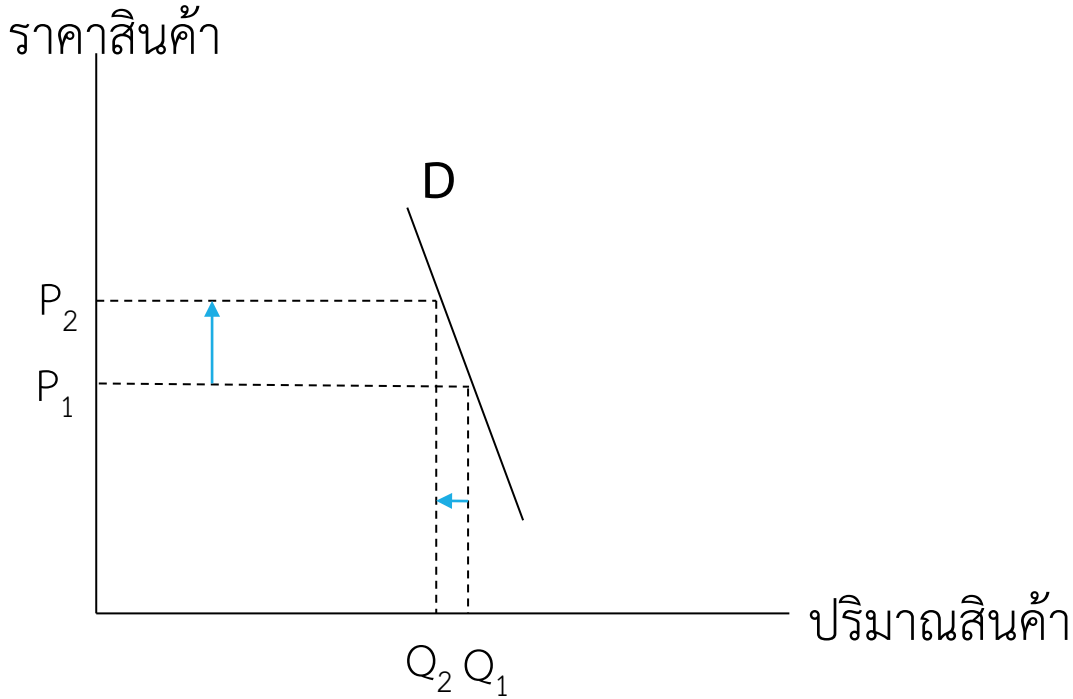

3) อุปสงค์มีความยืดหยุ่นคงที่ (Unitary Elastic Demand)

กรณี % การเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อเท่ากับ % การเปลี่ยนแปลงของราคา เส้นอุปสงค์จะเป็นเส้นโค้ง Rectangular Hyperbola เส้นอุปสงค์ลักษณะนี้จะมีพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมใต้เส้นโค้งเท่ากันตลอด ทำให้มีค่าความยืดหยุ่น $|E_d| = 1$

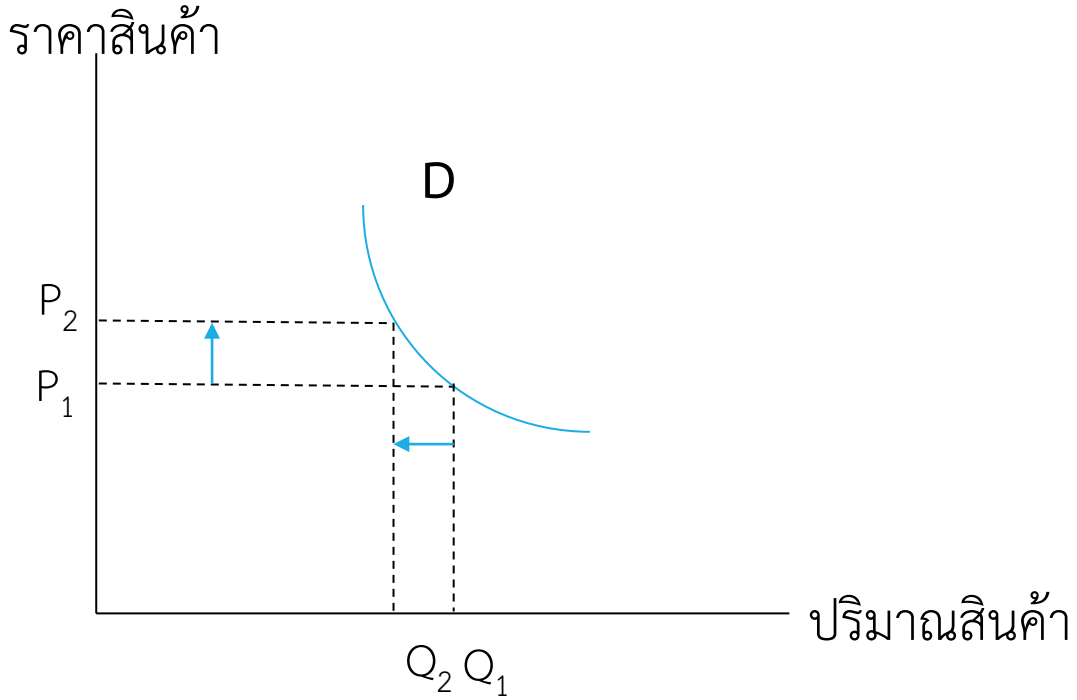

4) อุปสงค์มีความยืดหยุ่นมาก (Relatively Elastic Demand)

% การเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อจะมากกว่า % การเปลี่ยนแปลงของราคา เส้นอุปสงค์จะค่อนข้างลาด และมีค่าความยืดหยุ่น $1 < |E_d| < \infty$ (มากกว่า 1 แต่น้อยกว่า ∞)

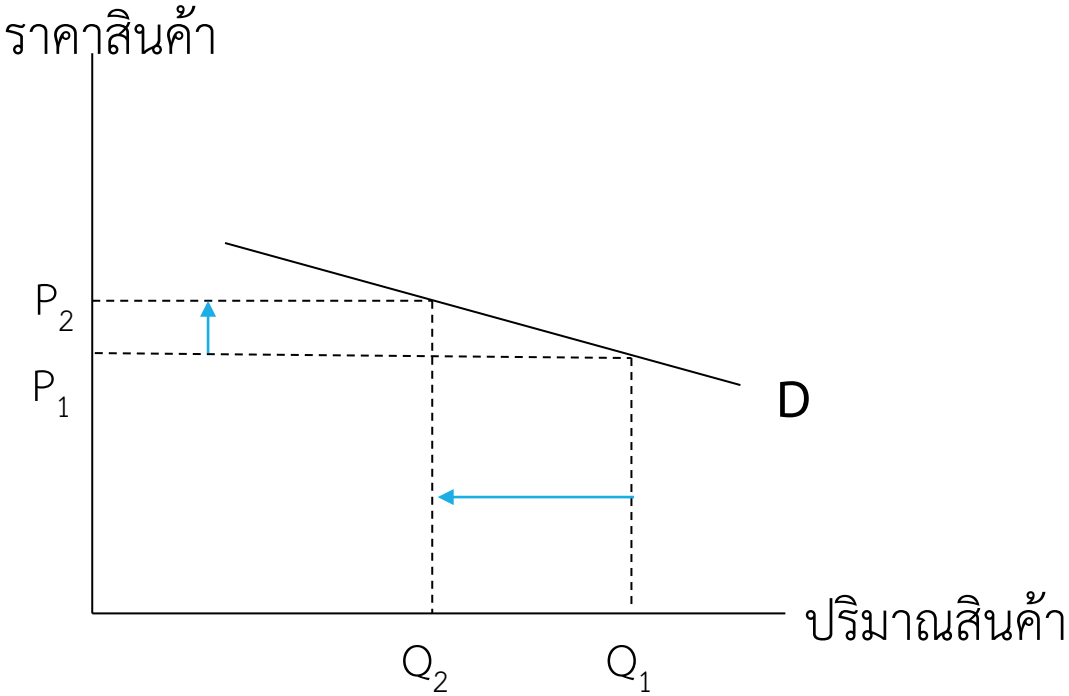

4) อุปสงค์มีความยืดหยุ่นมากที่สุด (Perfectly Elastic Demand)

กรณีนี้ปริมาณซื้อจะมีไม่จำกัดเมื่อผู้ผลิตขายสินค้าตามราคาที่กำหนดโดยตลาดหรือลดราคาลง แต่หากผู้ขายเพิ่มราคาเพียงเล็กน้อยก็จะขายไม่ได้เลย เส้นอุปสงค์จะเป็นเส้นตรงขนานแกนนอน และมีค่าความยืดหยุ่น $|E_d| = \infty$ ตลอดทั้งเส้น

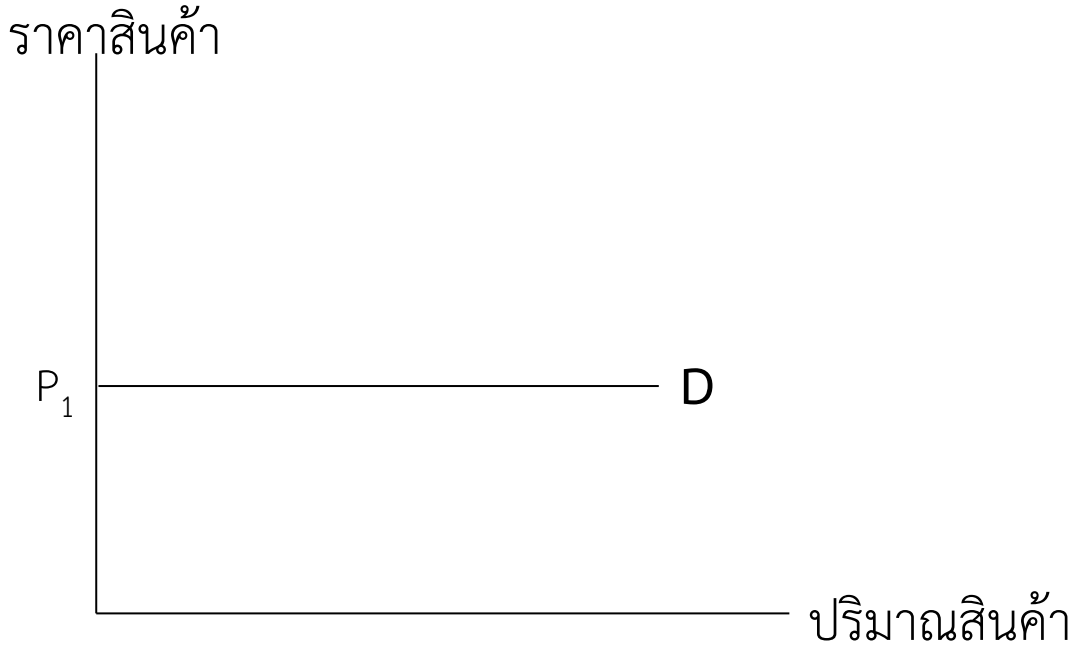

ข้อสังเกตุ

- ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาจะมีค่าเป็นลบเสมอ แสดงการเปลี่ยนแปลงของราคาและปริมาณซื้อในทิศทางตรงข้ามกัน
- การพิจารณาค่าความยืดหยุ่นว่ามากหรือน้อย จะดูตัวเลขโดยไม่คิดเครื่องหมาย

เช่น สินค้า 2 ชนิด มีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา ณ ระดับราคาเดียวกัน เท่ากับ -0.4 และ -2 ตามลำดับ ดังนั้น สินค้าชนิดแรกมีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่าชนิดที่สอง

นอกจากสูตรข้างต้นแล้ว การหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์อาจทำการวัดเป็นตัวเลขที่แน่นอนได้ด้วย 2 วิธีดังนี้

1. การวัดแบบจุด (Point elasticity of demand) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$E_d = \frac{Q_1 - Q_2}{P_1 - P_2} \times \frac{P_1}{Q_1}$$

2. การวัดแบบช่วง (Arc elasticity of demand) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$E_d = \frac{Q_1 - Q_2}{Q_1 + Q_2} \times \frac{P_1 + P_2}{P_1 - P_2}$$

ตัวอย่าง

เงาะกิโลกรัมละ 20 บาท ปริมาณซื้อเท่ากับ 10 กิโลกรัม ต่อมาราคาเงาะเพิ่มขึ้นเป็น 25 บาทต่อกิโลกรัม ความต้องการซื้อเงาะลดลงเหลือ 6 กิโลกรัม ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาเท่ากับเท่าใด

1. การวัดแบบจุด

$$E_d = \frac{Q_1 - Q_2}{P_1 - P_2} \times \frac{P_1}{Q_1} = \frac{10-6}{20-25} \times \frac{20}{10} = -1.6 \Rightarrow \text{ยืดหยุ่นมาก}$$

2. การวัดแบบช่วง

$$E_d = \frac{Q_1 - Q_2}{Q_1 + Q_2} \times \frac{P_1 + P_2}{P_1 - P_2} = \frac{10-6}{10+6} \times \frac{20+25}{20-25} = -2.25 \Rightarrow \text{ยืดหยุ่นมาก}$$

ตัวอย่าง

<u>สินค้าที่มีความยืดหยุ่นมาก</u>

- สินค้าฟุ่มเฟือย
- สินค้าที่มีราคาแพง
- สินค้าที่หาสินค้าอื่นทดแทนได้ง่าย
- สินค้าคงทน

<u>สินค้าที่มีความยืดหยุ่นน้อย</u>

- สินค้าจำเป็น
- สินค้าที่มีราคาถูก
- สินค้าที่หาสินค้าอื่นทดแทนได้ยาก
- สินค้าไม่คงทน

• ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (ต่อ) (ELASTICITY OF DEMAND)

(2) ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ (Income elasticity of demand; E_y)

คือ เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้ของผู้บริโภค

$$E_y = \frac{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้า}}{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของรายได้ของผู้บริโภค}}$$

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ (E_y) แบ่งสินค้าออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ สินค้าปกติ และสินค้าด้อยคุณภาพ

- **สินค้าปกติ (Normal Goods)** คือ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปริมาณเสนอซื้อสินค้าปกติจะมีทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ของสินค้าปกติมีค่าเป็นบวก
- **สินค้าด้อยคุณภาพ (Inferior Goods)** คือ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปริมาณเสนอซื้อสินค้าด้อยคุณภาพจะมีทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ของสินค้าด้อยคุณภาพมีค่าเป็นลบ

ตัวอย่างการคำนวณ

สินค้า A และ B มีปริมาณเสนอซื้อ ณ ระดับรายได้ต่างๆ ดังนี้

	รายได้ (บาท)	ปริมาณเสนอซื้อสินค้า A (หน่วย)	ปริมาณเสนอซื้อสินค้า B (หน่วย)
เดิม	2,000	20	40
ใหม่	3,000	50	20

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ของสินค้า A และ B คือ

$$E_y^{\ A} = \frac{\left(\frac{50-20}{20}\right)\times 100}{\left(\frac{3{,}000-2{,}000}{2{,}000}\right)\times 100} = 3$$

$$E_y^{\ B} = \frac{\left(\frac{20-40}{40}\right)\times 100}{\left(\frac{3{,}000-2{,}000}{2{,}000}\right)\times 100} = -1$$

ดังนั้น สินค้า A เป็นสินค้าปกติ ส่วนสินค้า B เป็นสินค้าด้อยคุณภาพ

• ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ (ต่อ) (ELASTICITY OF DEMAND)

(3) ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ไขว้ (Cross elasticity of demand; E_c)

คือ เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าอีกชนิดหนึ่งที่เกี่ยวข้อง

$$E_c = \frac{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้า}\ (Q_X)}{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง}\ (P_Y)}$$

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ไขว้ (E_C) แบ่งสินค้าออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ สินค้าทดแทนกัน และสินค้าประกอบกัน

- **สินค้าทดแทนกัน (Substitution Goods)** คือ ความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าทดแทน (P_Y) กับปริมาณเสนอซื้อสินค้า (Q_X) จะมีทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อราคาสินค้าทดแทนเพิ่มขึ้น ปริมาณเสนอซื้อสินค้าเพิ่มขึ้น ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้องมีค่าเป็น**บวก**

- **สินค้าประกอบกัน (Complementary Goods)** คือ ความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าประกอบกัน (P_Y) กับปริมาณเสนอซื้อสินค้า (Q_X) จะมีทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อราคาสินค้าประกอบเพิ่มขึ้น ปริมาณเสนอซื้อสินค้าลดลง ดังนั้น ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาของสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้องมีค่าเป็น**ลบ**

ตัวอย่างการคำนวณ

ราคาชา (บาท)	ราคาครีมเทียม (บาท)	ปริมาณเสนอซื้อกาแฟ (ขวด)
40	50	20
60	20	40

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ไขว้ของกาแฟต่อราคาชา

$$E_c = \frac{100 \times (40 - 20)/20}{100 \times (60 - 40)/40} = \frac{100 \times 20/20}{100 \times 20/40} = \frac{100\%}{50\%} = 2.0$$

ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ไขว้ของกาแฟต่อราคาครีมเทียม

$$E_c = \frac{100 \times (40 - 20)/20}{100 \times (20 - 50)/50} = \frac{100 \times 20/20}{100 \times -30/50} = \frac{100\%}{-60\%} = -1.67$$

ดังนั้น ชาเป็นสินค้าทดแทนกับกาแฟ ส่วนครีมเทียมเป็นสินค้าประกอบกันกับกาแฟ

- ความยืดหยุ่นของอุปสงค์กับรายรับรวมของผู้ผลิต (หรือรายจ่ายรวมของผู้บริโภค)

ความยืดหยุ่น	**การเปลี่ยนแปลงของราคา**	
	เพิ่ม	ลด
$\lvert E_d \rvert < 1$	TR เพิ่ม	TR ลด
$\lvert E_d \rvert = 1$	TR คงที่	TR คงที่
$\lvert E_d \rvert > 1$	TR ลด	TR เพิ่ม

หมายเหตุ: TR (Total revenue) คือ รายรับรวมของผู้ผลิต ซึ่งมีค่าเท่ากับรายจ่ายรวมของผู้บริโภค คำนวณได้จากราคาสินค้าต่อหน่วยคูณด้วยปริมาณซื้อ

ตัวอย่าง กรณีความยืดหยุ่นน้อย

ถ้าสินค้าชนิดหนึ่งมีราคาและปริมาณเสนอซื้อดังตาราง

รายรับรวมเพิ่มขึ้นเมื่อขึ้นราคาสินค้า

ราคา (บาท/หน่วย)	ปริมาณเสนอซื้อ (หน่วย)
100	2,000
150	1,600

$$E_d = \frac{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของปริมาณเสนอซื้อสินค้า}}{\%\ \text{การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า}}$$

$$E_d = \frac{100 \times (1,600 - 2,000)/2,000}{100 \times (150 - 100)/100} = \frac{100 \times -400/2,000}{100 \times 50/100} = \frac{-20\%}{50\%} = -0.4$$

ก่อนขึ้นราคา รายรับรวม(TR) = PxQ = 100x2,000 = 200,000

หลังขึ้นราคา รายรับรวม(TR) = PxQ = 150x1,600 = 240,000

ตัวอย่างกรณีความยืดหยุ่นมาก

ถ้าสินค้าชนิดหนึ่งมีราคาและปริมาณเสนอซื้อดังตาราง

รายรับรวมลดลงเมื่อขึ้นราคาสินค้า

ราคา (บาท/หน่วย)	ปริมาณเสนอซื้อ (หน่วย)
100	2,000
120	1,200

$$E_d = \frac{100 \times (1,200 - 2,000)/2,000}{100 \times (120 - 100)/100} = \frac{100 \times -800/2,000}{100 \times 20/100} = \frac{-40\%}{20\%} = -2$$

ก่อนขึ้นราคา รายรับรวม(TR) = PxQ = 100x2,000 = 200,000

หลังขึ้นราคา รายรับรวม(TR) = PxQ = 120x1,200 = 144,000